

УДК 316. 334 56

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5264-800X>

ФУНКЦІОНУВАННЯ МІСТА: ЛАНДШАФТНИЙ КОНТЕКСТ

Т. О. Філіппова, кандидат філософських наук, старший науковий співробітник Харківського науково-дослідного інституту судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса

В статті розглянуто культурно-антропологічне підґрунтя просторової організації міста. Робиться висновок, що соціокультурний простір міста існує як внутрішній, осмислений простір, тільки для містян. Місто має ряд антропологічних характеристик, які формуються через особливе соціальне та просторове середовище. Місто через виконання своїх функцій має різний вплив на особистість, змінюючи культурні та екзистенціальні контексти її життєдіяльності. Міська культура, забезпечує існування «людини міської», має великий вплив не тільки на стандартну і звичну поведінку людей, але і на їх спосіб мислення і світовідчуття.

Ключові слова: місто, час, міський простір.

Актуальність проблеми. Серед проблем, які становлять дослідницьке поле сучасної філософської антропології є аналіз соціокультурного простору міста у ландшафтах буття, що постає безумовно актуальним, адже воно справляє потужний вплив на кожен аспект нашого фізичного, емоційного існування. Важливість дослідження чинників формування та функціонування соціокультурного простору міста зростає разом з поглибленням кризових станів суспільства, а також у зв'язку з загостренням проблеми «кризи ідентичності».

Місто як обжитий простір конститує суб'єктивну дійсність життєтворчості людини, яка розгортається у специфічних ландшафтах людського буття із урахуванням заданості урбаністичної культури. Проте, в умовах кризи інституційні регулятори суспільства можуть «відключатися», а натомість актуалізуються соціокультурні, які діють на рівні підсвідомого, тим не менше активно впливаючи на всі сфери життя суспільства.

Аналіз досліджень і публікацій. Експансія великих міст, перехід від культури до цивілізації, загострення суперечностей між містом та селом, яке експлуатується містом, розглядається у працях Т. Адорно, М. Горкгаймера, В. Беньяміна, Г. Маркузе та інших представників Франкфуртської школи.

Серед теоретичних розвідок міста і міської культури набувають особливого значення твори представників харківської школи, таких як: Л. Стародубцева, О. Мусієздов, О. Буряк, О. Кравченко. Ідеї цих теоретиків стосовно візуальної складової середовища міста, міського простору та часу, міської ідентичності та тілесності дотичні до дослідження міста у варіанті філософської антропології.

Метою статті є виявлення культурно-антропологічного підґрунтя просторової організації міста.

Досліджуючи проблемне поле міста в варіанті філософської антропології та філософії культури стає важливим уявлення про містянина як про активного суб'єкта, який трансформує середовище існування згідно з соціальними і духовними запитами; одночасно людина знаходиться «під тиском» середовища, змінює себе, свою діяльність. Місто – жива істота і осердя духовного життя. Вітчизняний теоретик Н. Анциферов підкреслював актуальність досліджень ландшафтів міста і їх значимість для культури. Адже в кожному географічному просторі домінує певна культура, і в ньому одночасно присутній цілий спектр пов'язаних між собою ландшафтів, які досить важливі для культурного розвитку. Місто – це антропогенне середовище проживання людей, яке утворено самою людиною; це ландшафт, де визначені і позначені культурні якості людини. З одного боку, в місті людина створює складну соціокультурну реальність. З іншого боку, поява міста обмежила життя людини певними часовими рамками і умовами, які змінюють її природу. Міста максимально збільшують можливості економічного і культурного розвитку, забезпечують засоби для комфортного життя, що приносить задоволення, а також надає широкі можливості для ідентифікації особи.

Місто повноцінний світ буття людини, якому властива певна динаміка. Місто не статично в своєму існуванні, для нього характерні процеси виникнення, трансформації, становлення, яким властиві ритм, темп, послідовність. В цьому контексті категорія часу констатує трансформації та

еволюцію соціокультурного простору міста, закріплює соціальні, політичні, економічні, культурно-історичні зміни. В варіанті міста можна інтерпретувати час як міру трансформацій, яка відтворює внутрішню специфіку різноманітних процесів, що мають місце в просторі і житті міста, і є їх динамічною характеристикою, а також фіксує їх тривалість, послідовність, періодичність, темп. Доцільно зауважити, що час в аспекті міста виступає одним з показників оцінки міста з точки зору трансформацій, які в ньому відбуваються та процесуальності його буття.

Антропологічний підхід до проблеми часу в царині філософії фігурує в різних дослідженнях. В філософській думці ХХ ст. остаточно утверджується суб'єктивний час, власний час людини, що не тотожний, більш того, в більшості випадків протистоїть об'єктивному «космічному» (П. Рікер) часу світу. Слід відзначити, що така парадигма представлена цілою низкою філософсько-антропологічних напрямків: філософією життя (А. Бергсон, В. Дільтей, О. Шпенглер), феноменологією (Е. Гуссерль), екзистенціалізмом (М. Гайдеггер, Ж. П. Сартр, К. Ясперс), які здійснили переворот від «світу науки до світу життя» (Г.- Г. Гадамер) і людського буття. Аналіз досліджень показав, що в царині філософської думки ХХ ст. утворюється ситуація, яка підігріває інтерес до дослідження часу. Разом з цим були запропоновані нові орієнтири в концептуалізації часу, які розкрили нові обрії зазначеного феномену, і надали міцний дослідницький інструментарій в дослідженні міста в якості методологічного і методичного принципів, що пов'язані: по-перше, з принциповою невизначеністю цього феномену; по-друге, з розмаїттям підходів до його осмислення.

Для особистості час набуває особливого значення, і є цінністю. В цьому аспекті час постає не «сам по собі, а взятий у його відношенні до людини, її буття» [2, с. 522]. Цінність часу проявляється в уявленнях про смерть та безсмертя, міркуваннях про сенс життя, в роздумах про минуле і майбутнє. Час життя людини, час її буття осмислюється через переживання, відчуття, розуміння. Вітчизняний мислитель М. М. Бахтін зауважує, тільки

зсередини життя людини час і простір знаходять ціннісний центр, по відношенню до якого ущільнюються, наливаються плоттю і кров'ю. Отже, слід звернути увагу на той факт, що соціокультурний час міста – безліч часів, кожний з них охоплює певну грань або ж сферу середовища міста.

Місто в цьому плані не є винятком. Воно являє собою місце, наповнене смислами і цінностями, символами і знаками, історією та міфами. Більш того, воно само їх продукує, створюючи особливий спосіб сприйняття світу, спосіб думок, ієрархію життєвих цінностей, моделей побутової та соціальної поведінки. Отже, місто, виступаючи в якості смислового поля, не просто відміряє свій темп і ритм в часі – воно само відтворює універсалію часу, який є одним з основних параметрів світорозуміння.

Категорія часу широко досліджуються західними спеціалістами. Визнаними авторитетами в цій області стали американські мислителі П. Сорокінта Р. Мертон. В своїй науковій розвідці теоретики дали наступне його визначення: соціокультурний час – це вираз трансформації або руху одних соціальних явищ по відношенню до інших соціальних явищ, взятих в якості відправної точки відліку [5, с. 114]. З цього випливає, що час вимірює одні соціокультурні явища іншими, до того ж існує залежність вибору точки відліку для виміру від культурних факторів (традицій та звичаїв).

Цілком можливо екстраполювати таку ситуацію на соціокультурний простір міст, які можна класифікувати по швидкості трансформацій з високою частотою зміни подій, швидким ритмом життя, що оцінюється як більш успішний, такі міста надають великі можливості, і відповідають сучасним вимогам суспільства, до них можна віднести міста-мегаполіси, глобальні міста, міста-столиці. Міста-столиці і мегаполіси, глобальні міста найшвидкіші по обслуговуванню, по ритму життя, по інтенсивності руху пішоходів.

Відомо, що протікання часу різне у різних соціумах, в малих містах і великих. Час не є нескінченно діленим, і не є безперервним. Він несе якісний характер і наповнений багатим змістом. Але людина має метафізичну,

суб'єктивну владу над часом, сприйняття людиною часу зрештою зумовлює спосіб життя, якість і тривалість. Доцільно зауважити, соціальний час переривають важливі дати (у природі одна пора року змінює іншу непомітно, невідчутно для людини, але в календарі кожна з чотирьох пір строго має свій початок і кінець і часто виділяються якимись соціальними ритуалами). Співвідношення з календарними датами робиться значущим для людини тільки тоді, коли час трансформується в соціальний час. Структура часу змінюється разом із соціальною структурою суспільства. Соціальний час наповнений культурним змістом. Згідно тверджень Роговського А. М., завдяки суб'єкту виявляється парадоксальність часу. Рух часу стає відчутним для людини, коли в час закладаються смисли, які роблять його різномірним. Людина визначає час подіями, справами, думками і таким чином робить час важливим для себе [3, с. 9]. Час змінює свій характер і зміст в залежності від просторової локалізації, але час відтворюється через свідомість і діяльність, а точніше відтворює специфічні особливості простору. Таким чином, місто потребує визначення інших часових рамок, ніж село. Якщо акцентуватись на категорії часу, який відчувається містянином як «тут і зараз», то помітні деякі парадокси темпоральності. Містяни, як відомо, вкорінені в життя мегаполісу, і мають долати великі відстані за короткий відрізок часу, оскільки люди знаходяться у жорстких рамках, які надає міське життя: «необхідно всюди встигнути». Ця особливість міського життя породжує стан тривоги щодо часу, яка зрештою перекладається на тривогу про швидкий хід життя. До того ж ритм життя великого міста ховає непередбачуваність і загрози. Активізація руху може перерватися, зіштовхнувшись із перешкодами (аваріями, пробками). Містянин – це людина, яка перебуває в постійному русі. Мешканець міста проводить більшу частину свого часу в дорозі. Міський ритм життя такий, що немає часу взагалі зупинитися. Постійна тривога щодо часу робить людину рабом обставин, обмежує свободу, нівелює особистість. У цьому сенсі виручає тайм – менеджмент, де кожна хвилина стає «робочою» і «використовується принцип «час-гроші», і

управління часом допомагає передбачити темпоральні проблеми, максимально раціоналізувати їх [5, с. 17].

Жорсткий режим міського життя погіршує «смак» життя в місті. Слід зазначити, атмосфера цейтноту часто пов'язана з зацикленістю на своїй роботі, що утворює екзистенціальний вакуум, що відтворено в одній із цікавих, хоча й дискусійних спроб вивчення зазначеного проблемного поля робить австрійський теоретик Франкл В.. Науковець досліджував недільні неврози містян, які не знають, куди себе подіти під час дозвілля. Проте, в другій ситуації містяни міст-мегаполісів, перебувають у напрузі робочого тижня, а у вихідні дні живуть повноцінно, можуть озирнутися навколо себе, пізнати щось окрім роботи, великі міста надають всі можливості для цього. Але у випадку порушень темпоральності мегаполіс, столиця або глобальне місто перетворюється на тілесно-емоційне випробування, містянин втрачає душевність. Внаслідок цього виступає компенсаторна агресія, якою відрізняються такі міста. При таких обставинах відчуття часу в цілісності минулого-теперішнього-майбутнього змінюється, руйнуючи свою природну гармонію, і порушення темпоральності – ознака часової структури великих міст. Однією з особливостей життя в мегаполісі є збільшення суб'єктивного відчуття часу, який «повільно тягнеться» або ж «швидко летить» у залежності від обставин життя. Зміна часу перш за все стан душі, його зміст перш за все психологічний. І всі інші значення часу беруть свій початок саме з цього. В таких обставинах містяни можуть «випасти» з часових координат, через наявність новітніх технологій, а саме масову комп'ютеризацію. В житті деяких містян перед екраном монітору відбувається справжнє гаяння часу. Також сприяють випадінню з часових координат чисельні наземні, підземні споруди із штучним світлом, які надають можливість відволіктись абстрагуватися від часового потоку. Таким чином, відбувається деформація, стирання грані між днем і ніччю, витіснення «буття часу» із свого буття, що може призвести до знецінення миттєвості і

знецінення життєвого часу. Отже, мегаполіс надає можливість «вбивати» час або вибувати з його природного ритму.

Зазначене вище свідчить про те, що виходом з кризових станів темпоральності є рефлексія щодо власного вибору стосунків з часом у мегаполісі, знайдення такої стратегії, яка забезпечить комфорт на душевному і тілесному рівнях.

Німецький мислитель Г. Зіммель підкреслював значимість часових особливостей в міському житті, і наголошував на необхідності дотримуватись пунктуальності [5, с.23–35]. Однією з характерних рис міського життя є дотримання суворого «часового порядку» – пунктуальність пов'язана зі специфікою міської праці, навчальною, науковою, медичною, торгівельною діяльністю [6, с.61–72]. В містах жорстко живуть за годинниками, які, наприклад, є на будівлях головних адміністративних установ. Це певною мірою організовує міське життя: на ратушах міста висять годинники, які організують міське життя (наприклад, це можна спостерігати у Львові). Суворі пунктуальність – вимога великого міста (столиці, мегаполісу). Зауважимо, що поведінка формується як раз під час свят, які мають значний вплив на недавнього «містянина» і підкреслюють габітус міста.

Важливе місце у формуванні міського способу життя і культури городян займає фізичне міське середовище, в яке входять: міський простір, предметний світ, щільність населення, внутрішньоміські зв'язки. Фізичне міське середовище дозволяє забезпечити спокій, комфорт і впорядкованість. Позиціонування соціокультурного простору міста як культурного ландшафту відтворюється в архітектурному стилі, і плануванні міста, які є специфічною «візиткою». Втім, архітектура – це незвичайне мистецтво. Відомий німецький мислитель Г. Гегель визначав архітектуру як символічне мистецтво. Зміни в архітектурі міста демонструють метаморфози соціальної свідомості, і плоть мешканців міста – це архітектурний простір міста, який ілюструє звички містян і історичну пам'ять. Французький мислитель

Ж. Бодрійяр акцентував увагу на ансамблях міста, які наділені символічною значимістю, які «представляють із себе всього лише псевдоцентри, навколо яких утворюється помилковий рух. Насправді вони свідчать про сателлізацію міського буття. Їх зовнішня привабливість немов створена для того, щоб приголомшити туриста, а їх функція подібна функції місця загальної комунікації (аеропорту, метро, величезного супермаркету), місця, де люди позбавляються свого громадянства, підданства, своїй території» [7, с. 107 – 116.]. Якщо ансамблі міста зводяться в культурних цілях, то вони трансформуються не в центри радіації, а в центри поглинання і виділення; це тільки трансформатори потоків, механізми із входом і виходом.

Багатоповерхові будинки, одноманітність забудов, великі простори викликають відчуття загубленості і дискомфорту. Розміщення житлових кварталів на периферії і зосередженість установ культури, і мистецтва в центрі призводять до труднощів долучення до культурних цінностей. Збільшення щільності міського населення з ускладненими міжособистісними відносинами і перебуванням людини в натовпі викликають занепокоєння і дратівливість. Вимушені контакти в міському транспорті та в інших місцях перебування городянина викликають потребу побути на самоті. Слід зазначити, формується соціокультурний простір міста і через архітектурні об'єкти – знакові об'єкти, які мають історичну значимість та мистецьку цінність, і є носіями інформації, зазвичай такі об'єкти зосереджені в центрі міста [8]. Такі об'єкти задовольняють низку потреб суб'єктів соціокультурного простору і впливають на весь комплекс цінностей та на перебіг процесу формування ідентичності містянина. Місто створює свій простір і само його структурує, несе в собі певну інформацію (у ролі таких інформаційних знаків можуть виступити вулиці і площі, радіо – і телевізійні вежі, труби котелень і підприємств, фонтани і т.і.).

Визначні місця, архітектура міста є його символами і являють собою зв'язок із «серцем» або образом міста. Образ міста представляється як певна структура опису міста специфічною мовою. Загалом, сприйняття міста

детерміноване соціокультурним середовищем. Оскільки особистість дивиться на оточуючу її соціальну реальність крізь призму групових норм. Проте, конструювання образів є індивідуальним процесом, на котрий впливає певна соціокультурна ситуація.

Проте, архітектурний простір міста не має «давяти» на людину своїми розмірами і масами. Архітектура має давати містянам і гостям міста естетичний та психологічний комфорт. Одноманітні багатоповерхові будинки можуть викликати відчуття дискомфорту, безликості. Така стандартизація створює відчуття шаблонності і пригнічення. ТРЦ і заклади культури в центральній частині ускладнюють ознайомлення з культурними цінностями міста. Повсякденні соціальні практики, і послуги, і товари, і матеріальні артефакти, і духовні (міфи, стереотипи) – все ці складові входять у поняття урбаністичної культури. Ці елементи в комплексі формують особливий міський спосіб життя, тобто спосіб організації життєдіяльності індивіда і соціальних груп у соціокультурному просторі міста, який відрізняється високим ступенем суб'єктної, предметної та інформаційно–комунікаційної насиченості. Місто відрізняється від інших населених пунктів специфічними інформаційними потоками (глобалізація, інформатизація, комп'ютеризація), темпоральними особливостями міського життя. Проте, найбільш згубно позначається вплив інформатизації, комп'ютеризації, глобалізації, вестернізації на сфері культури і людині. Збільшення інформації сприяє зниженню ролі самовизначення людини, звуженню її інтересів, нівелюванню моральних цінностей. Особистість «дрібніє», зникає потреба в саморефлексії. Втрачається пошук власного «я», людина вимагає до себе уваги. Спілкування заради спілкування, а не духовне збагачення стає найважливішим завданням для людини «духовне поглинається речовинним, а духовна особа стає личиною, маскою, котра або користується або ні попитом на ринку особистостей» [10, с. 75]. Майже зникає природний баланс між елітарною і масовою культурою, який порушується на користь масової. Виникають метаморфози у ландшафтах буття, що і спонукають до

осмислення різних аспектів духовного розвитку сучасної людини. Таким чином, соціокультурний простір міста змінює саму людину, оскільки у містянина з'являються численні потреби, підвищені вимоги до рівня, якості, способу життя.

Висновки. Соціокультурний простір міста існує як внутрішній, осмислений простір, тільки для містян. Місто володіє рядом антропологічних характеристик, які формуються завдяки особливому соціальному та просторовому середовищі. Місто виконуючи свої функції, воно має різний вплив на людину, змінюючи культурні та екзистенціальні контексти її життєдіяльності. Міська культура, забезпечує існування «людини міської», має великий вплив не тільки на стандартну і звичну поведінку людей, але і на їх спосіб мислення і світовідчуття.

Література

1. Келле В. Ж. Время в культуре и проблема преемственности. Судьба европейского проекта: Сб. статей [Текст] / В. Ж. Келле. – М.: Прогресс–Традиция, 2009. – 720 с.
2. Культура и время. Время в культуре. Культура времени: сб. науч. ст. [Текст] / под. ред. В. С. Чуркова. – Шахты: ЮРГУЭС, 2007. – 302 с.
3. Роговський О. М. Форми часу в історії культури: філософсько-антропологічний аналіз [монографія] [Текст] / О.М. Роговський. – Х.: ДИВО, 2008. – 216с.
4. Время и его преодоление [Текст] // На переломе. Философские дискуссии 20–х годов. – М.: Издательство политической литературы, 1990. – 409 с.
5. Зиммель Г. Большие города и духовная жизнь [Текст] / Г. Зиммель // Логос. – 2002. – № 3/4. – С. 23 – 35.
6. Щукин В. Г. Город и свобода. Историко-культурные заметки [Текст] / В. Г. Щукин // Вопросы философии. – 2012. – № 8. – С. 61 – 72.
7. Бодрийяр Ж. Город и ненависть [Текст] / Ж. Бодрийяр // Логос. – 1997. – № 9. – С. 107 – 116.
8. Сердюк О. Роль пам'яток у міському середовищі [Текст] / О. Сердюк // Українська академія мистецтв: дослідницькі та науково-методичні праці. – Випуск 13. – 2006. – С.172 – 179.
9. Фуко М. Надзирать и наказывать. Рождение тюрьмы [Текст] / М. Фуко. – М.: ADMarginem, 1999. – 480 с.
10. Степаненко І. В. Метаморфози духовності в ландшафтах буття [Текст] / І. В. Степаненко. – Х.: ОВС, 2002.–256с.
11. Култаєва М. Д., Навроцький О. І., Шеремет І. І. Європейська теоретична соціологія ХХ–ХХІ століття: Навчальний посібник [Текст] / М. Д. Култаєва, О. І. Навроцький, І. І. Шеремет. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. – 328с.

References

1. Kelle V. Zh. Vremya v kulture i problema preemstvennosti. Sudba evropeyskogo proekta: Sb. statey [Tekst] / V. Zh. Kelle. – M.: Progress–Traditsiya, 2009. – 720 s. (in Russian).
2. Sorokin P. A. Merton R. K. Sotsialnoe vremya: opyt metodologicheskogo i funktsionalnogo analiza [Tekst] // Sotsiologicheskie issledovaniya. – 2004. – № 6.– S. 112 – 119. (in Russian).
3. Kultura i vremya. Vremya v kulture. Kultura vremeni: sb. nauch. st. [Tekst] / pod. red. V. S. Churkova. – Shahtyi: YuRGUES, 2007. – 302 s. (in Russian).
4. Rohovskyi O. M. Formy chasu v istorii kultury: filosofsko-antropolohichnyi analiz [monohrafiia] [Tekst] / O.M. Rohovskyi. – Kh.: DYVO, 2008. – 216s. (in Ukrainian).
5. Vremya i ego preodolenie [Tekst] // Na perelome. Filosofskie diskussii 20–h godov. – M.: Izdatelstvo politicheskoy literaturyi, 1990. – 409 s. (in Russian).
6. Zimmel G. Bolshie goroda i duhovnaya zhizn [Tekst] / G. Zimmel // Logos. – 2002. – № 3/4. – S. 23 – 35. (in Russian).

7. Schukin V. G. Gorod i svoboda. Istoriko-kulturnyie zametki [Tekst] / V. G. Schukin // Voprosy filosofii. – 2012. – № 8. – S. 61 – 72. (in Russian).
8. Bodriyyar Zh. Gorod i nenavist [Tekst] / Zh. Bodriyyar // Logos. – 1997. – # 9. – S. 107 – 116. (in Russian).
9. Serdiuk O. Rol pamiatok u miskomu seredovyshchi [Tekst] / O. Serdiuk // Ukrainska akademiia mystetstv: doslidnytski ta naukovо-metodychni pratsi. – Vypusk 13. – 2006. – S.172 – 179. (in Ukrainian).
10. Stepanenko I. V. Metamorfozy dukhovnosti v landshaftakh buttia [Tekst] / I. V. Stepanenko. – Kh.: OVS, 2002.– 256 s. (in Ukrainian).
11. Kultaieva M. D., Navrotskyi O. I., Sheremet I. I. Yevropeiska teoretychna sotsiologhiia KhKh–KhKhI stolittia: Navchalnyi posibnyk [Tekst] / M. D. Kultaieva, O. I. Navrotskyi, I. I. Sheremet. – Kh.: KhNU imeni V. N. Karazina, 2008. – 328s. (in Ukrainian).

ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ ГОРОДА: ЛАНДШАФТНЫЙ КОНТЕКСТ

Филиппова Т.

В статье рассмотрено культурно-антропологическое основы пространственной организации города. Выявлено, что город является антропогенной средой проживания людей, которая формируется самим человеком; это ландшафт, где определены и обозначены культурные качества человека. С одной стороны, в городе человек «создает» сложную социокультурную реальность. С другой стороны, появление города ограничило жизнь человека определенными часовыми рамками и условиями, которые меняют его природу. Социокультурное пространство города дает возможность экономического и культурного развития, возможность комфортной жизни, а также широкие возможности для идентификации личности. Город – полноценный мир бытия человека, которому свойственна определенная динамика. Город не статичный в своем существовании, для него характерные процессы возникновения, трансформации, становления, которым свойственен ритм, темп, последовательность. Достопримечательности, архитектура города являются его символами и связаны с образом города. Образ города представляется как определенная структура описания города специфическим языком. Определено, что восприятие города детерминруется социокультурной средой. Поскольку личность смотрит на окружающую ее социальную реальность сквозь призму групповых норм. Однако, конструирование образов является индивидуальным процессом, на который влияет определенная социокультурная ситуация. Образ города формируется в сознании человека в результате взаимодействия таких объективных категорий, как предметно – пространственное окружение и время. Течение времени разное у разных социумах, в маленьких городах и больших. Жесткий режим городской жизни ухудшает «вкус» жизни в городе. В статье делается вывод, что социокультурное пространство города существует как внутреннее, осмысленное пространство, только для горожан. Город через использование своих функций имеет разное влияние на личность, меняя культурные и экзистенциальные контексты ее жизнедеятельности. Городская культура, обеспечивает существование «городского человека», имеет огромное влияние не только на стандартное и привычное поведение людей, но и на их способ мышления и мировосприятие.

Ключевые слова: город, время, городское пространство, Ж. Бодрийяр.

CITY FUNCTIONING: LANDSCAPE CONTEXT

Filippova T.

Cultural-anthropological principles of space organization of the city are presented in the article. It is determined that the city is an anthropogenic environment formed by a human; it is a landscape where cultural features of a human are described. On the one hand, a human creates complex sociocultural reality in the city. On the other hand, appearance of the city limited life with certain time bounds and circumstances that change its nature. Sociocultural space of the city contributes to economical and cultural development, prospect of comfortable life and wide possibilities for person's identification. The city is a complete world of objective reality with a specific dynamic. The city is not static in its existence. Process of emergence, transformation and

becoming with proper rhythm, movement and consistency are distinctive for the city. The sights of the city and architecture are symbols of the city and they relate to its image. The image of the city is a structure of description with a specific language. It is defined that perception of the city is determined by sociocultural environment as a personality looks at the social reality in terms of group norms. However, the design of images is an individual process affected by a certain sociocultural situation. The image of the city emerges in the individual as a result of interaction of objective-spatial environment and time. The passage of time is different in societies, in towns and cities. Intensive rhythm of life worsens appreciation for life in the city. It is concluded in the article that sociocultural space of the city exists as an interior, cognitive space only for urban residents. The city has a range of anthropological characteristics which are formed with personal social and space environment. The city has different influence on a personality changing cultural and existential contexts of her living. Urban culture provides being of an urban dweller, has a huge impact not only on standard and learned behavior but also on their way of thinking and world perception.

Key words: the city, time, urban space, J. Baudrillard.